

Omvorming Havenziekenhuis lijkt enige uitweg

Het Rotterdamse Havenziekenhuis wil transformeren tot een poliklinisch centrum. Dit is nodig, omdat het ziekenhuis sinds 2015 rood staat. Vorige week kwam het ziekenhuis naar buiten met cijfers.

R. KEUS/HAVENZIEKENHUIS

Het Havenziekenhuis, een van de kleinere ziekenhuizen van Nederland, zit al langere tijd in zwaar weer. Al in 2005 werd het daarom overgenomen door het Erasmus MC. Desondanks ging de financiële situatie van het Havenziekenhuis in 2015 en 2016 hard achteruit. Niet onverwacht, zo stellen bestuur en directie, die erger proberen te voorkomen. Aanvankelijk werd gedacht aan een fusie met het IJsselland Ziekenhuis, maar dat traject bleek te lang te duren. Het Erasmus MC kan, volgens het Havenziekenhuis, niet langer blijven bijspringen. Dus zijn hardere en snellere maatregelen nodig. Op 1 februari maakte het Havenziekenhuis bekend bezig te zijn met transformeren van zelfstandig ziekenhuis naar een poliklinisch centrum. Hoewel het Havenziekenhuis uitstel heeft gekregen voor het financieel jaarverslag, kwam het vorige week naar buiten met voorlopige cijfers. Daarmee wil het ziekenhuis duidelijk maken waaróm ingrijpen noodzakelijk is. Ook het financieel jaarverslag van het Erasmus MC geeft enig inzicht.

Unieke situatie

Het Havenziekenhuis is bezig met het uitwerken van een plan waarbij het ziekenhuis wordt omgevormd tot een poliklinisch centrum. Dat wil zeggen geen Spoedeisende Hulp, geen opnames en geen operaties meer. Er worden gesprekken gevoerd met alle

Het reddingsplan is ingewikkeld voor de artsen

partnerziekenhuizen, zorgverzekeraars en de bank. En uiteindelijk moeten de Nederlandse Zorgautoriteit en de Autoriteit Consument & Markt akkoord gaan. 'Er ontstaat een unieke situatie', vertelt ziekenhuisdirecteur Saskia Baas. 'Het Havenziekenhuis wordt de buitenpoli van vier ziekenhuizen; het Franciscus Gasthuis & Vlietland, het Maasstad Ziekenhuis, IJsselland Ziekenhuis en Erasmus MC. Patiënten kunnen bij ons terecht voor poliklinische zorg en moeten ze dan toch geopereerd of opgenomen worden, dan volgt de arts hen naar het ziekenhuis dat dat deel aanbiedt. Of, beter gezegd, de patiënt volgt de arts, omdat specifieke zorg in specifieke ziekenhuizen wordt ondergebracht.'

Pendelen

Een groot deel van de artsen van het Havenziekenhuis is al gewend om op meerdere locaties, in verschillende ziekenhuizen te werken, vertelt Baas. 'We zijn te klein om alle specialismen fulltime in dienst te hebben. Alle ziekenhuizen liggen op een afstand van twee tot zes kilometer afstand. De artsen kunnen bij wijze van spreken op de fiets tussen de locaties pendelen. Er zijn al veel andere ziekenhuizen met buitenpoli's; daarmee kan het verzorgingsgebied goed bediend worden.'

Er werken ongeveer honderd artsen bij het Havenziekenhuis, voor 95 procent in loondienst. Volgens Baas geven de partnerziekenhuizen baangarantie voor alle personeelsleden van het Havenziekenhuis. Ook financieel gaan zij er niet op achteruit. Maar ondanks die zekerheid is er toch onzekerheid, óók onder de dokters, erkent Baas. 'Ik vind dat Rotterdam trots kan zijn op dit reddingsplan. Maar het is ook ingewikkeld voor de artsen; zij moeten wennen aan een deels nieuwe werkplek en nieuwe collega's. Afscheid nemen van het bekende is zwaar. Daar zit ook iets van rouw in.'

Protestactie

Rotterdamse huisartsen organiseerden in april een grote protestactie tegen de plannen van het Havenziekenhuis. Een van de

HAVENZIEKENHUIS SCHRIJFT RODE CIJFERS

Het Havenziekenhuis leed in 2016 een operationeel verlies van 4,8 miljoen euro, bij een omzet die daalde tot 61,4 miljoen euro, zo blijkt uit voorlopige cijfers. Daarnaast had het ziekenhuis afgelopen jaar te kampen met zo'n 29 miljoen euro aan eenmalige tegenvallers. Die drukten zo negatief op de balans, dat het ziekenhuis nu ook een negatief eigen vermogen heeft ter grootte van zo'n 24 miljoen euro. De 'schaal van het ziekenhuis' is volgens hoofd financieel economische zaken Jasper Haverkamp reden waarom het ziekenhuis altijd al weinig financieel vet op de botten had. Kort samengevat moet het ziekenhuis veel personeel paraat hebben om kleine, dure afdelingen als een ic of SEH goed te kunnen draaien: hoge vaste lasten die de kleine instelling niet met grote patiëntenaantallen kan terugverdienen.

In 2013 en 2014 bleven de jaarcijfers nog net zwart, maar in 2015 werd een eerste verlies van 750.000 euro geleden. In 2016 leverde de instelling weliswaar meer zorg, maar door lagere tarieven die met verzekeraars waren afgesproken daalden de inkomsten.

Het ziekenhuis verwacht dat het verlies structureel is, schetst Haverkamp, omdat het geen mogelijkheden ziet de omzet te verhogen, kosten verder te reduceren of hogere tarieven met zorgverzekeraars af te spreken.

Daar boven op kwamen dus de eenmalige tegenvallers in 2016. De belangrijkste bleek de waarde van het gerenoveerde pand. Dat zou bij verkoop – een niet uit te sluiten optie nu het ziekenhuis wil omvormen naar een poliklinisch centrum – zo'n 16 miljoen euro minder opbrengen dan de waarde waarvoor het in de boeken staat.

aanjagers is huisarts Marcel Slockers. 120 huisartsen, zorgverleners en patiënten sloten zich bij de protestactie aan. 'Ook medisch specialisten van het Havenziekenhuis zelf, maar zij durven niets te zeggen', aldus Slockers.

Ondanks de financiële toestand van het Havenziekenhuis legt Slockers zich ook nú niet neer bij de plannen. Slockers: 'Als huisartsen voelen wij ons in de steek gelaten, omdat wij vinden dat onze patiënten in de steek worden gelaten. Het Havenziekenhuis ligt centraal tussen achterstandswijken. In mijn huisartsenpraktijk zie ik patiënten die leven in armoede. Zij krijgen te maken met versnipperde zorg, waarvoor ze verder moeten reizen, terwijl ze daar niet altijd de middelen voor hebben. Goede zorg, juist ook tweedelijnszorg, in de buurt is noodzakelijk in een achterstandsgebied.'

Er worden nu plannen gemaakt op basis van de financiële tekorten van het Havenziekenhuis. Maar ik voorspel dat het de regio veel meer geld gaat kosten als het Havenziekenhuis als volwaardig ziekenhuis wegvalt.'

Slockers hoopt dat de plannen alsnog worden teruggedraaid en dat het Havenziekenhuis gewoon het vertrouwde Havenziekenhuis blijft. 'Allerlei instanties moeten de plannen nog goedkeuren, dus het kán nog tegengehouden worden. Maar er is nu al ongelooflijk veel schade aangericht.' ■

web

Eerdere MC-artikelen over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl.